

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819201764
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819201764.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, Paríž, Francúzska republika, reg. č.: 542 097 902, konajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, Bratislava, IČO: 47 258 713, zast. Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s. r. o., so sídlom Ventúrska 16, Bratislava, IČO: 47 234 547, proti žalovanému: D. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. L. XXX, o zaplatenie 1.748,34 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 07.10.2019, sp. zn. 12Csp/53/2019

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 07.10.2019, č.k. 12Csp/53/2019-79.

Stranám sporu nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom zo dňa 07.10.2019, č.k. 12Csp/53/2019-79 žalobu zamietol (I. výrok) a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy vo výške 1.748,34 EUR s prísl., ktorú odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu (CETELEM SLOVENSKO, a.s.) so žalovaným uzavrel dňa 04.11.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, obsahom ktorej bol záväzok právneho predchodcu žalobcu poskytnúť žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 655,- EUR a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami formou 42 mesačných splátok vo výške 24,24 EUR. Žalovaný svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnil a napriek zmluvne dohodnutým splátkam uhradil do podania žaloby len sumu vo výške 315,12 EUR. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného, právny predchodca žalobcu vyhlásil dňa 04.07.2016 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu. Právny predchodca žalobcu zároveň dňa 25.09.2015 so žalovaným uzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere, obsahom ktorej bol záväzok právneho predchodcu žalobcu poskytnúť žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 1.060,- EUR a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami formou 54 mesačných splátok vo výške 33,12 EUR. Žalovaný svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnil a napriek zmluvne dohodnutým splátkam uhradil do podania žaloby len sumu vo výške 99,36 EUR. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného, právny predchodca žalobcu vyhlásil dňa 04.07.2016 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu.

3. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným dňa 04.11.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 264583615260331, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 655,- EUR na kúpu tovaru. Žalovaný sa úver zaviazal splatiť v 42 mesačných splátkach vo výške 24,24 EUR, pri úrokovej sadzbe 22 % ročne, RPMN 24,37 % a priemernej RPMN 44,06 % s tým, že celková výška úveru predstavovala sumu 945,- EUR. Žalovaný si svoju zmluvnú povinnosť neplnil, čím sa dostal do omeškania, z ktorého dôvodu právny predchodca žalobcu dňa 12.07.2016 zaslal žalovanému oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy vo výške 582,56 EUR. Právny predchodca žalobcu zároveň dňa 25.09.2015 uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 2645836647761401, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 1.060,- EUR na kúpu tovaru. Žalovaný sa túto pôžičku zaviazal splácať v 54 mesačných splátkach vo výške 33,12 EUR, pri úrokovej sadzbe 22 % ročne, RPMN 24,37 % a priemernej RPMN 34,42 % s tým, že celková výška úveru predstavovala sumu 1.678,86 EUR. Žalovaný si svoju zmluvnú povinnosť neplnil, čím sa dostal do omeškania, z ktorého dôvodu právny predchodca žalobcu dňa 12.07.2016 zaslal žalovanému oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy vo výške 1.165,78 EUR.

4. Súd vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 54a, § 101, § 103, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 1, § 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a konštatoval, že nakoľko sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, pri svojom rozhodovaní sa v prvom rade zaoberal tým, či uplatnená pohľadávka nie je premlčaná. Súd mal za preukázané, že žalovaný úver riadne nespĺcal, pričom zo zmluvy č. 264583615260331 zaplatil len 13 splátok. Splátku so splatnosťou ku dňu 15.01.2016 ani žiadnu ďalšiu už neuhradil, z ktorého dôvodu právny predchodca žalobcu listom zo dňa 12.07.2016 úver zosplatnil podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka a vyzval žalovaného k splateniu celého úveru. Keďže celý dlh sa stal zročným pre nesplnenie splátky splatnej ku dňu 15.01.2016, bol súd názoru, že od zročnosti tejto splátky je potrebné počítať trojročnú premlčaciu dobu, ktorá uplynula 15.01.2019. Zo zmluvy č. 2645836647761401 žalovaný zaplatil len 3 splátky, splátku so splatnosťou ku dňu 15.01.2016 ani žiadnu ďalšiu už neuhradil, z ktorého dôvodu právny predchodca žalobcu listom zo dňa 12.07.2016 úver zosplatnil podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka a vyzval žalovaného k splateniu celého úveru. Keďže celý dlh sa stal zročným pre nesplnenie splátky splatnej ku dňu 15.01.2016, bol súd aj v tomto prípade názoru, že od zročnosti tejto splátky je potrebné počítať trojročnú premlčaciu dobu, ktorá uplynula 15.01.2019. Súd argumentoval, že pri zosplatnení úveru začína plynúť trojročná premlčacia lehota nie od účinnosti zosplatnenia, ale od omeškania splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu a zastával názor, že má ísť o prvú omeškanú splátku, ktorá nebola uhradená, čo je logický dôsledok zásady upravenej v ust. § 101 Občianskeho zákonníka spočívajúcej v tom, že relevantné je posúdenie toho, kedy sa právo mohlo vykonať prvýkrát. Danou úpravou sa sleduje to, aby veriteľ pri omeškaní dlžníka nebol pasívny a aby včas využil svoje právo na zosplatnenie úveru. Súd tak záverom konštatoval, že žaloba bola podaná až dňa 19.06.2019, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby pri oboch zmluvách, preto uplatnenú pohľadávku nemohol žalobcovi priznať z dôvodu premlčania s poukazom na ust. § 54a Občianskeho zákonníka.

5. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania, keďže žalobca nebol v konaní úspešný a žalovanému žiadne trovy konania nevznikli.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. V odvolaní uviedol, že nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že uplatnený nárok nemožno priznať z dôvodu premlčania práva žalobcu v celom rozsahu vzhľadom na právnu úpravu § 565 a § 101 Občianskeho zákonníka. Žalobca mal za to, že z ust. § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pri plnení dlhu v splátkach vzniká veriteľovi právo na zosplatnenie dlhu v celej výške len do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Predmetné ustanovenie predstavuje právo veriteľa, nie jeho povinnosť a na cit. ustanovenie nadväzuje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s požiadavkou upozorniť spotrebiteľa na možnosť zosplatnenia dlhu. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie sa nezaoberal splnením podmienok upravených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a nemohol mať preukázané upozornenie žalovaného ako spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky. Súd žalobcu nevyzval na preukázanie upozornenia žalovaného na možnosť predčasného zosplatnenia spotrebiteľského úveru splatného v mesačných splátkach. V prípade nepreukázania splnenia podmienok na mimoriadne zosplatnenie dlhu tak súd nemohol mať dokázané, že by došlo k

splatnosti celého dlhu z dôvodu neuhradenia mesačnej splátky splatnej k 15.01.2016, a že od tohto dátumu by mala plynúť trojročná premlčacia doba. Z vykonaného dokazovania súd nemohol dospieť k záveru o zročnosti celého dlhu k 15.01.2016, preto je potrebné v zmysle prvej vety § 103 Občianskeho zákonníka vychádzať z toho, že premlčacia doba sa počíta odo dňa zročnosti jednotlivých splatných splátok. Žaloba bola na súd doručená dňa 18.06.2019, t.j. v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka si žalobca svoj nárok uplatnil v zákonnej trojročnej premlčacej dobe minimálne v rozsahu splatných mesačných splátok ku dňu 15.07.2016 a nasledujúcich.

8. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

9. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd podľa § 34 CSP prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. Rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 24.11.2020 o 9.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 16.11.2020 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

12. Žalobca v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

14. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP.

15. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

16. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci tieto odvolacie dôvody neboli naplnené, lebo aj keď súd čiastočne nesprávne aplikoval ust. § 101, § 103, § 53 ods. 9 a § 565 OZ na zistený skutkový stav, nemalo to vplyv na správnosť jeho záveru o premlčaní žalobou uplatnenej pohľadávky.

17. Súd nesprávne určil začiatok premlčacej doby celého zosplatneného úveru dňom 15.01.2016, kedy sa stala splatnou prvá omeškaná splátka (ide o prvú splátku, s ktorou bol žalovaný v omeškaní), a to z nasledujúcich dôvodov:

18. Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

19. Podľa § 100 ods. 2 OZ, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

20. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

21. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

22. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

23. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

24. Ako vyplýva z vyššie cit. zákonných ustanovení, v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ (žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote najmenej 15 dní na uplatnenie tohto práva. Aj v tomto prípade však platí druhá veta cit. ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. že toto právo môže veriteľ použiť (len) najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

25. Ak teda žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru listom zo dňa 12.07.2016 ku dňu 04.07.2016, nemohol tak urobiť pre omeškание so splátkou splatnou dňa 15.01.2016. V tomto prípade by totiž musel zosplatiť úver najneskôr do 15.05.2016 (pre splátku splatnú dňa 15.01.2016 tak mohol urobiť najskôr 15.04.2016 v zmysle § 53 ods. 9 OZ, najneskôr do 15.05.2016 v zmysle § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka).

26. Ak teda žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňom 04.07.2016, listom zo dňa 12.07.2016, mohol tak urobiť len pre omeškание splátky splatnej 15.03.2016. Najskôr tak totiž mohol urobiť 15.06.2016 a najneskôr 15.07.2016 za splnenia ostatných podmienok v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom úver zosplatiť dňom 04.07.2016.

27. Okamih zosplatenia úveru (04.07.2016 resp. až 15.07.2016, kedy bolo žalovanému doručené oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 12.07.2016) však nie je rozhodujúci z hľadiska začatia plynutia premlčacej doby predčasne zosplateného úveru (§ 103 OZ). Počítanie premlčacej doby od momentu (predčasného) zosplatenia úveru nemá oporu v ustanoveniach Občianskeho zákonníka, keď premlčanie splátok úveru i celého zročného úveru je upravené v cit. ustanovení § 103 OZ.

28. Ustanovenie § 101 OZ upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby a všeobecne stanovuje začiatok plynutia premlčacej doby, pričom táto všeobecná úprava platí vo všetkých prípadoch, keď zákon pre jednotlivé práva neráta s osobitnou úpravou, t.j. nestanovuje inú dĺžku premlčacej doby, alebo odlišne určuje začiatok jej plynutia.

29. Ustanovenie § 103 veta prvá OZ obsahuje osobitnú úpravu premlčania (osobitne upravuje začiatok plynutia premlčacej doby) v prípade, ak zmluvné strany dohodli plnenie dlhu v splátkach, pričom každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba vždy samostatne. Uvedené však platí iba vo vzťahu k splátkam, ktoré sa stali splatnými skôr ako veriteľ využil

svoje právo v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky. V prípade, ak veriteľ využije právo, vo vzťahu k celému zosplatnenému dlhu (mimo už splatných splátok) nastane odlišná situácia.

30. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že aj v danom prípade zosplatnenie nemalo vplyv na splatnosť splátok, ktoré sa stali splatnými už skôr. Splátky, ktoré sa už stali splatnými v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 103 veta prvá OZ pred zosplatnením celého zostatku dlhu (dňa 04.07.2016), t.j. splátky splatné dňa 15.01.2016, 15.02.2016, 15.03.2016, 15.04.2016, 15.05.2016 a 15.06.2016, už takýto status nadobudli, teda jednoznačne už boli splatnými, preto aj premlčacia doba vo vzťahu k týmto splátkam už začala plynúť u každej samostatne (dňa 15.01.2016, 15.02.2016, 15.03.2016, 15.04.2016, 15.05.2016 a 15.06.2016) a skončila dňa 15.01.2019, 15.02.2019, 15.03.2019, 15.04.2019, 15.05.2019 a 15.06.2019.

31. Žaloba bola súdu doručená dňa 18.06.2019, preto vo vzťahu k splátkam splatným dňa 15.01.2016 až 15.06.2016 došlo k márnemu uplynutiu premlčacej doby.

32. V prípade, ak veriteľ využije právo v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky, vo vzťahu k celému zosplatnenému dlhu (mimo už splatných splátok) nastane odlišná situácia a je potrebné osobitne ustáliť začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného zostatku dlhu (v danom prípade pozostávajúceho zo sumy, splatenie ktorej bolo pôvodne dohodnuté v splátkach splatných od 15.07.2016 do konečnej splatnosti).

33. Ustanovenie § 103 veta druhá OZ obsahuje osobitnú úpravu premlčania (osobitne upravuje začiatok plynutia premlčacej doby) v prípade, ak veriteľ využije právo v zmysle § 565 Obč. zák. požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky.

34. Je však potrebné posúdiť, či túto osobitnú úpravu je možné aplikovať (priamo) aj v prípade, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy a veriteľ uplatnil právo podľa § 565 OZ v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 OZ.

35. Ako nesprávny odvolací súd vyhodnotil postup súdu, ktorý aplikoval na vzťah vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy (iba) ustanovenie § 103 veta druhá OZ, vychádzajúc z úvahy, že na plynutie premlčacej doby nemá vplyv skutočnosť, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 OZ až po uplynutí 3-mesačného omeškania s niektorou splátkou.

36. Odvolací súd je toho názoru, že v prípade zosplatnenia dlhu, ktorý vznikol na základe spotrebiteľskej zmluvy nemožno vychádzať z aplikácie ustanovenia § 103 veta druhá OZ bez súčasného zohľadnenia osobitosti vyplývajúcej z novo zavedenej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 53 ods. 9 OZ. Odvolací súd vychádza z úvahy, že v takomto (špecifickom) prípade pri posúdení začiatku plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu (mimo už splatných splátok) je možné použitie ust. § 103 veta druhá OZ iba za súčasnej aplikácie ust. § 565 OZ a novozavedeného ust. § 53 ods. 9 OZ pri jeho výklade.

37. Daný aplikačný problém vyvstal práve v súvislosti s novozavedeným ust. § 53 ods. 9 OZ, ktorý tak zasiahol do dovtedy platnej úpravy vychádzajúcej z ust. § 103 v spojení s § 565 OZ, vo vzťahu ku ktorým súdna prax bola jednotná. Predpoklad pre zosplatnenie úveru v zmysle § 565 OZ (v prípade ak sa nejedná o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy) spočíva v právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky. V tom prípade, môže veriteľ vyvolať predčasnú splatnosť zostávajúceho dlhu v prvý deň omeškania dlžníka so zaplatením splátky a v tento deň si ho aj uplatniť na súde. Je preto len logické, že práve v tento deň podľa ust. § 103 veta druhá OZ (ktorý odkazuje na ust. § 565 OZ) začína plynúť premlčacia doba pre uplatnenie zosplatnenej časti záväzku.

38. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ však zaviedlo novú podmienku pre aplikáciu ust. § 565 OZ, vzťahujúcu sa iba na spotrebiteľské zmluvy, keď možnosť veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je v zmysle tohto ustanovenia posunutá až na dobu po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením tejto splátky (za súčasného splnenia ďalšej podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ - upozornenia dlžníka na možnosť zosplatnenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva). Je preto v takomto prípade potrebné zohľadniť, že veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru až po uplynutí

troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatným celý dlh (do splatnosti najbližšej splátky nasledujúcej, ak upozornil dlžníka na túto možnosť aspoň 15 dní pred vyhlásením).

39. Odvolací súd má za to, že pri aplikácii ustanovenia § 103 veta druhá OZ v prípadoch spotrebiteľských zmlúv, nemožno vychádzať iba z doslovného znenia tohto ustanovenia, ale pri jeho výklade je potrebné zohľadniť špeciálnu úpravu obsiahnutú v ust. § 53 ods. 9 OZ, v dôsledku ktorej sa v týchto prípadoch k právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky musí pripojiť aj právna udalosť uplynutia troch mesiacov od omeškania s jej zaplatením. S takouto ďalšou udalosťou však ust. § 103 OZ (rovnako ako ani § 565 OZ) explicitne nepočíta.

40. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že aj v tomto prípade sa uplatňuje trojročná premlčacia doba stanovená v ust. § 101 OZ a až do uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie a veriteľ sa v prípade neplnenia povinnosti dlžníka môže domáhať (na súde) iba zaplatenia už splatných splátok. Je nesporným, že až od uplatnenia práva v zmysle § 565 OZ (v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok stanovených v § 53 ods. 9 OZ) sa žalobca môže domáhať na súde zaplatenia celej pohľadávky (celého zosplatneného zostatku dlhu).

41. Vychádza preto z úvahy, že aj vo vzťahu k celému zosplatnenému zostatku dlhu nemožno obísť základné pravidlo stanovené v § 101 OZ, v zmysle ktorého premlčacia doba plynie vždy odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť na súde) po prvý raz. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že pri zosplatnenom zostatku dlhu veriteľ nemohol uplatniť celú pohľadávku skôr, ako došlo k zosplatneniu (využitiu práva podľa § 565 OZ), pričom k takémuto zosplatneniu môže dôjsť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Z uvedeného teda vyplýva, že pre uplatnenie celej pohľadávky (zosplatneného zostatku dlhu) musia byť (okrem ďalších) súčasne splnené dve podmienky, a to, že veriteľ využil svoje právo a požiadal o splatenie celého dlhu (zosplatnil dlh) a zároveň, že dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

42. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd má za to, že by bolo nelogické a časovo paradoxné, pokiaľ by premlčacia doba začala vo vzťahu k zosplatnenému dlhu plynúť už dňom splatnosti nesplnenej splátky, ktorá bola splatná viac ako tri mesiace pred tým, ako mohlo dôjsť k zosplatneniu dlhu, teda premlčacia doba by začala plynúť o tri mesiace skôr, ako si veriteľ mohol uplatniť pohľadávku vyplývajúcu zo zosplatneného dlhu na súde. V takom prípade začatie plynutia premlčacej doby časovo predchádza právnu možnosť veriteľa vôbec uplatniť nárok na súde a prakticky skrátilo zákonom určenú dobu na vykonanie práva (premlčacia doba, ktorá má byť podľa § 101 OZ trojročná, by bola skrátená o tri mesiace).

43. Aj v preskúvanom prípade, pri posudzovaní začiatku plynutia premlčacej doby vo vzťahu k zosplatnenému zostatku pohľadávky, je potrebné najprv ustáliť, pre nesplnenie ktorej splátky vzniklo veriteľovi právo (a veriteľ ho využil) v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky (t.j. v dôsledku nesplnenia ktorej splátky sa stal zročným celý dlh).

44. Vyššie uvedená podmienka stanovená v § 53 ods. 9 Obč. zák. bola v danom prípade splnená ku dňu 04.07.2016 iba vo vzťahu k splátke splatnej dňa 15.03.2016, ako už bolo uvedené vyššie.

45. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah a súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade vo vzťahu k celému zostatku pohľadávky (počnúc splátkou splatnou 15.07.2016 až do konečnej splatnosti, kde veriteľ využil právo podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ) premlčacia doba začala plynúť 15.06.2016, t.j. uplynutím trojmesačnej lehoty odo dňa 15.03.2016, kedy nastala splatnosť splátky, ktorá zosplatnenie (dňa 04.07.2016) vyvolala a uplynula dňom 15.06.2019.

46. Keďže žaloba bola doručená súdu dňa 18.06.2019, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, ak žalobu zamietol skúmajúc premlčacie ex offa v zmysle § 54a OZ.

47. Pokiaľ žalobca v odvolaní uvádza tvrdenia o neúčinnom zosplatnení úveru pre nesplnenie podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ, odvolací súd uvádza, že ide o skutkové tvrdenia, ktoré neuplatnil v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom nepreukázal, že by ich bez svojej viny nemohol uplatniť. Práve naopak,

žalobou uplatnený nárok odôvodnil s poukazom na zosplatnenie úveru dňom 04.07.2016 a keďže pre uplatnenie týchto prostriedkov procesného útoku nie sú splnené podmienky podľa § 366 CSP, nebolo možné na nich vziať zreteľ.

48. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane výroku o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

49. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, a tak nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešnému žalovanému preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, a preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

50. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).